

บทที่ 4 การบันทึกกิจการฟาร์มและรูปแบบบัญชีฟาร์ม

Content

1

ทำไมต้องมีการบันทึกฟาร์ม

2

ประเภทการบันทึกฟาร์ม

3

ข้อจำกัดการ
บันทึกบัญชีฟาร์ม

4

รูปแบบการเงินของฟาร์ม
และการใช้ประโยชน์

วัตถุประสงค์

- ▶ มีสิทธิ์สามารถระบุประโยชน์ของการจดทะเบียนที่กฟาร์ม
- ▶ มีสิทธิ์สามารถระบุหัวข้อหรือรายละเอียดที่จำเป็นในการจดทะเบียนที่กฟาร์มประเภทต่าง ๆ
- ▶ มีสิทธิ์สามารถจดทะเบียนที่กฟาร์มได้ และระบุข้อกำหนดของการจดทะเบียนได้
- ▶ มีสิทธิ์สามารถอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบบบการเงินประเภทต่างๆ ได้
- ▶ มีสิทธิ์สามารถระบุประโยชน์ของการจดทะเบียนและการใช้ประโยชน์จากบบการเงินของฟาร์มได้

ประโยชน์ของการจดบันทึก

- เพื่อให้ทราบ**ผลการดำเนินงาน**ของฟาร์ม ทั้งทางด้านผลกำไร เมื่อนโยทางการเงิน และประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิต รวมถึงผลผลิตภาพของปัจจัยต่าง ๆ
- เพื่อวิเคราะห์**เปรียบเทียบผลการดำเนินงานและกำไรในแต่ละกิจการ**
- ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ธุรกิจฟาร์ม และยังใช้ประกอบการวางแผนเพื่อ**แก้ไข ปัญหา/ปรับปรุงการดำเนินงาน**ของฟาร์ม
- เป็นข้อมูลสำหรับการ**ขอสินเชื่อ**
- ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และวางแผน**ในการลงทุน**ของธุรกิจฟาร์ม
- ใช้เป็นข้อมูลประกอบการ**ยื่นภาษี และการขอคืนภาษี**

ข้อมูลทั่วไปของฟาร์ม (สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก)

ได้แก่ สภาพภูมิประเทศ ชนิดและความอุดมสมบูรณ์ของดิน การระบายน้ำ อุณหภูมิ อากาศ ความชื้น และข้อมูลปริมาณน้ำฝนย้อนหลัง 5-10 ปี และการกระจายตัวของช่วงฝน ตลอดจนเดือนและปีของการเกิดโรคระบาด นอกจากนี้ยังควรบันทึกสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นทั้งโอกาส อุปสรรค และภัยคุกคาม การบันทึกผังฟาร์ม (Farm map)

ข้อมูลด้านสินทรัพย์และหนี้สิน

ได้แก่ วันปีที่ซื้อ มูลค่าที่ซื้อ ค่าซ่อม และค่าบำรุงดูแลรักษา

ข้อมูลด้านการผลิต และการใช้ปัจจัยการผลิต

ได้แก่ ปฏิทินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ และการดำเนินกิจกรรมในการเตรียมดิน การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว รวมถึงเทคนิคปฏิบัติ หรือเทคโนโลยีที่ใช้ ตลอดจนจำนวนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่ใช้ นอกจากนี้ควรบันทึกข้อมูลด้านแรงงานแยกออกเป็น แรงงานในครอบครัว แรงงานจ้าง (ประจำ) และแรงงานจ้างชั่วคราว

ข้อมูลด้านรายได้และรายจ่าย

ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด ราคาสินค้าที่ได้รับ รวมถึงค่าใช้จ่ายด้านค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายทางการตลาดอื่นๆ

ตัวอย่างการบันทึกกิจกรรมฟาร์มด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน (2)

หมายเลขแปลง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง
พืชที่ปลูก		
เวลาปลูก		
ปุ๋ยเคมี (จำนวน)		
ปุ๋ยคอก (จำนวน)		
ยาฆ่าแมลง (ชนิดและจำนวนที่ใช้)		
การให้น้ำและระบายน้ำ		
วันที่เก็บเกี่ยว		
จำนวนผลผลิตต่อไร่		

ตัวอย่างการบันทึกแผนกิจกรรมการใช้แรงงาน

ชนิดพืช	กิจกรรม	เดือนที่	แรงงานคน	แรงงานเครื่องจักร

ตัวอย่างการบันทึกกิจกรรมด้านการใช้แรงงาน

ประเภทแรงงาน	ชาย	ชายโสด	เลี้ยงหมู
แรงงานครอบครัว			
ม.ค.			
..			
ธ.ค.			
แรงงานจ้าง			
ม.ค.			
..			
ธ.ค.			

การลงทุน

ชนิดเครื่องจักร และหมายเลข ประจำตัว	วันที่ซื้อ	ราคาซื้อ	สถานที่ซื้อ	เบอร์ติดต่อ/ รายละเอียดการ ติดต่อ	ศูนย์ซ่อม
---	------------	----------	-------------	---	-----------

ตัวอย่างการบันทึกเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรและเครื่องมือทุ่นแรง (2)

การบำรุงรักษา

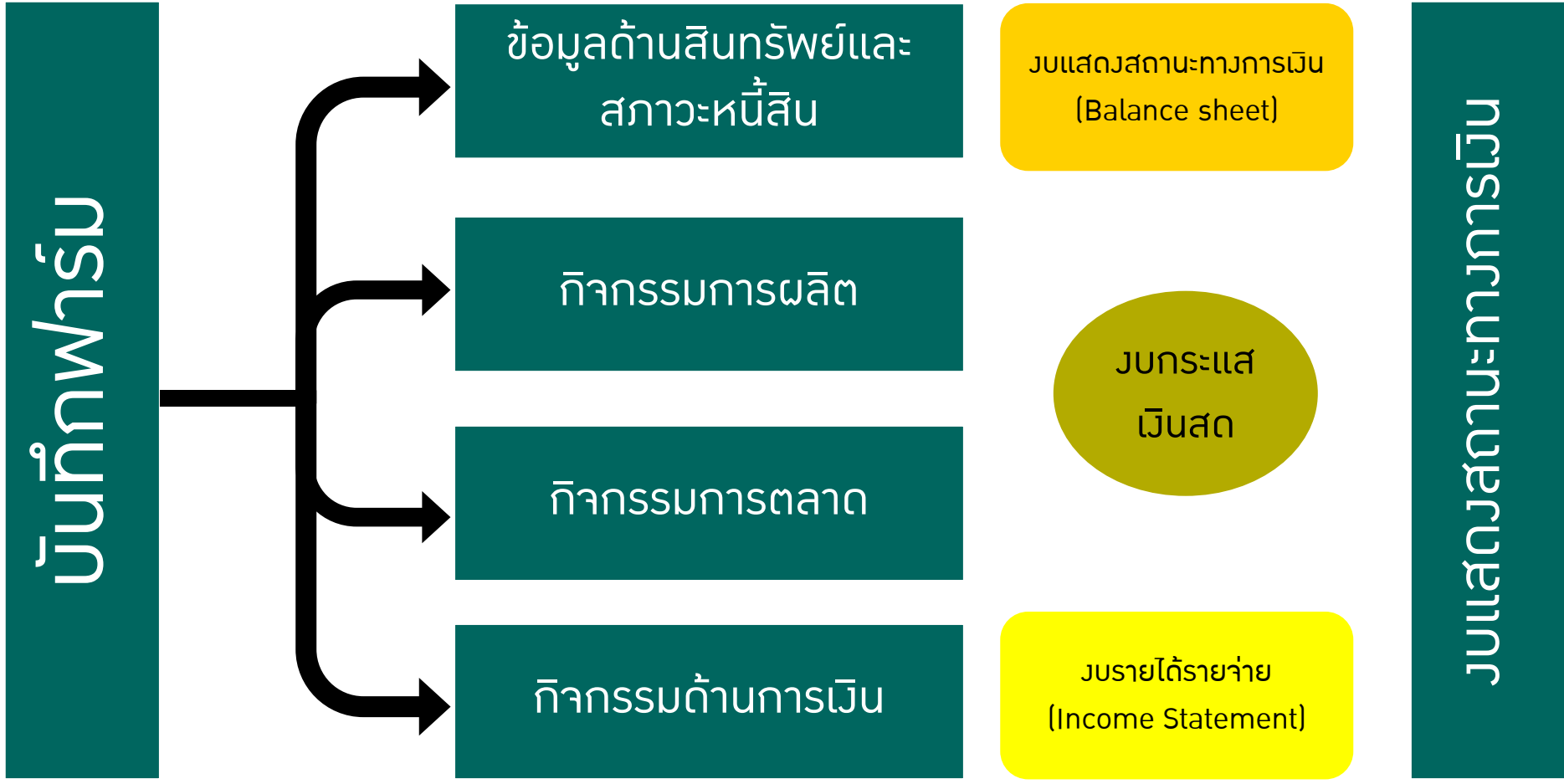
ชนิดเครื่องจักรและ หมายเลขประจำตัว	วันที่ซ่อมแซมและ บำรุงรักษา	รายละเอียด	ค่าซ่อมแซมและ บำรุงรักษา
---------------------------------------	--------------------------------	------------	-----------------------------

การใช้งาน

ชนิดเครื่องจักร/ เลขประจำตัว	วันที่ใช้	กิจการที่ใช้	ชนิดของ กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมงที่ใช้	เนื้อที่	จำนวน น้ำมัน (ลิตร)

- คิดว่า เกษตรกรจะทำการบันทึกกิจการฟาร์ม หรือไม่
 - ถ้าบันทึก คิดว่าเพราะเหตุใด
 - ถ้าไม่บันทึก คิดว่าเพราะเหตุใด
- คิดว่า มีแบบฟอร์มการบันทึกที่สมบูรณ์แบบที่สามารถใช้ได้กับทุกระบบการทำฟาร์ม หรือไม่
 - ถ้าไม่มี คิดว่าเพราะเหตุใด

ความเชื่อมโยงของการบันทึกและงบการเงินของฟาร์ม

กิจกรรม หรือ
รอบการผลิตมีทั้งปี

- เช่น ปศุสัตว์ และพืชมีกิจกรรมทั้งปี
- เลือกตามรอบบัญชีปกติ เช่น ทุก 31 ธันวาคมของทุกปี

เลือกตามความเหมาะสม

- ผลิตเฉพาะพืชหรือสัตว์ที่มีรอบการผลิตไม่ถึงปี
- เช่น 4 เดือน 3 เดือน เช่น ข้าว หรือผัก

- เป็นงบการเงินที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของกิจการฟาร์ม ณ วันใดวันหนึ่งโดย
- ต้องมีความสมดุลระหว่างสองฝั่ง คือ สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ
- ประโยชน์ คือ ทำให้ทราบถึงฐานะทางการเงินของกิจการฟาร์ม ว่าสินทรัพย์ในแต่ละรายการของกิจการมาจากการใช้เงินทุนในส่วนของเจ้าของ หรือมาจากการกู้ยืม
- งบแสดงฐานะทางการเงินมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบบัญชี และรูปแบบรายงาน

งบแสดงสถานะทางการเงิน (Financial statement) : สินทรัพย์

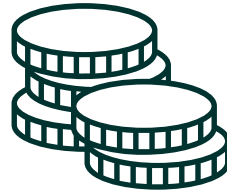
- องค์ประกอบ งบแสดงสถานะทางการเงิน ประกอบด้วยคือ สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ
- สินทรัพย์ คือ สิทธิและทรัพยากรที่มีอยู่ อันเกิดจากการประกอบธุรกิจฟาร์มโดยแสดงค่าเป็นตัวเงิน
- ประเภทของสินทรัพย์ ขึ้นกับการแบ่ง
 - ✓ สินทรัพย์จำแนกตามสภาพคล่อง แบ่งออกเป็น สินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ดำเนินการหรือสินทรัพย์ประกอบการ และสินทรัพย์ถาวร
 - ✓ สินทรัพย์หมุนเวียน และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบด้วยสินทรัพย์ดำเนินการและสินทรัพย์ถาวร
- สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Asset) หมายถึง สินทรัพย์ประเภทที่สามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินได้ง่ายและรวดเร็ว มีสภาพคล่องตัวสูง
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Non-current Asset) ประกอบด้วย
 - ✓ สินทรัพย์ดำเนินการ (Intermediate Asset) หมายถึง สินทรัพย์ประเภทที่มีความคล่องปานกลาง และมักเป็นทรัพย์สินที่ใช้และให้บริการต่างๆในกระบวนการผลิตของฟาร์ม
 - ✓ สินทรัพย์ถาวร (Long-term Asset) หมายถึง สินทรัพย์ประเภทที่มีสภาพคล่องค่อนข้างต่ำ การซื้อขายแลกเปลี่ยนต้องใช้เวลาานาน มักเป็นสินทรัพย์ประเภทถาวร หรืออสังหาริมทรัพย์ต่าง

งบแสดงสถานะทางการเงิน (Financial statement) :หนี้สิน

- ประเภทของหนี้สิน ใช้ระยะเวลาในการแบ่ง
 - ✓ หนี้สินระยะสั้น (Current Liability) เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ซื้อสินทรัพย์หมุนเวียนของธุรกิจ ฟาร์ม และยังคงค้างชำระอยู่ ต้องชดใช้คืนภายในกำหนดไม่เกิน 1 ปีนับจากวันที่กู้ยืม
 - ✓ หนี้สินระยะปานกลาง (Intermediate Liability) เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ซื้อทรัพย์สินประกอบการ เช่น กู้มาซื้อรถไถนาเดินตาม เครื่องสูบน้ำ ฯลฯ และยังคงค้างชำระอยู่ และมีกำหนดต้องชดใช้คืนตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 5 ปี
 - ✓ หนี้สินระยะยาว (Long-term Liability) เป็นหนี้สินของหน่วยธุรกิจฟาร์มที่เกิดจากการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ซื้อหรือลงทุนในทรัพย์สินถาวร เช่น กู้เงินมาสร้างโรงเรือน ซื้อที่ดิน ฯลฯ และมีกำหนดเวลาที่ต้องชดใช้คืนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ส่วนของเจ้าของ (Owner's equity)

- ✓ กุณของเจ้าของในกรณีเจ้าของคนเดียว หรือหุ้นสามัญ หรือกุณของผู้ร่วมทุน ส่วนที่นำมาลงทุนอาจเป็นเงินสด หรือสินทรัพย์ที่ตีมูลค่าเป็นเงินได้
- ✓ กำไรสะสม (Retained earning) มาจากกำไรสะสมต้นงวด + กำไรจากการดำเนินงานในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งจากงบรายได้และรายจ่าย **ถ้าเป็นนิติบุคคลต้องหักเงินปันผลหุ้นที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้นออก**

งบรายได้รายจ่าย (Income Statement) : ลักษณะและประโยชน์

- ประกอบด้วยรายได้และรายจ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดในแต่ละรอบบัญชี โดยแสดงถึงรายได้และรายจ่ายของฟาร์มที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
- รวมค่าเสื่อมและการผ่อนชำระหนี้ หรือการตัดจำหน่าย (Amortization) แต่ไม่รวมมูลค่าสินทรัพย์ หรือการจ่ายคืนเงินกู้หรือเงินกู้ที่ได้รับ
- มักใช้ในการวัดความสามารถในการทำกำไรของฟาร์ม บางครั้งเรียกว่า Profit/loss statement or “P and L” หรืองบกำไรขาดทุน
- นำมาใช้วิเคราะห์ประสิทธิภาพและความมั่นคงทางด้านการเงินของหน่วยธุรกิจฟาร์ม
- นำมาใช้ประกอบการคำนวณและจัดเตรียมทำบัญชีแสดงการหมุนเวียนเงินสดของหน่วยธุรกิจฟาร์ม
- นำมาใช้ในการวิเคราะห์และวินิจฉัยจุดอ่อนและจุดแข็งของหน่วยธุรกิจฟาร์มในการดำเนินกิจการต่างๆ ของฟาร์ม

งบกระแสเงินสด (Cash flow)

- แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ด้านการเงินและการหมุนเวียนเงินสดของฟาร์ม ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
- แสดงถึงกระแสเงินสดรับและจ่าย ซึ่งแสดงถึงความคล่องตัวทางการเงินของฟาร์ม
- กระแสเงินสดรับและเงินสดจ่ายของกิจกรรมที่เกิดจากการลงทุนหรือการนำสินทรัพย์ประกอบกิจการไปรับจ้าง
- การเปลี่ยนแปลงในส่วนของภาษีที่รอเรียกเก็บ
- แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการเงินต่าง ๆ
- แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของการจ่ายและชำระคืนเงินกู้ของฟาร์ม

- การบันทึกฟาร์มมีประโยชน์ทั้งทางด้านการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา การวางแผน และการลงทุน ตลอดจน การขอสินเชื่อ
- สามารถใช้ในการจัดทำงบการเงินของฟาร์มเพื่อวิเคราะห์ผลประกอบการด้านต่าง ๆ
- บทต่อไปเป็นการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อวิเคราะห์สถานะทางการเงิน และการคลังของฟาร์ม

Q and A

ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน